

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobce: I. M.**, zastoupen Mgr. Janem Lipavským, advokátem, se sídlem Velké náměstí 135, Hradec Králové, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 4. 2004, č. j. 30 Az 175/2003 - 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 25. 6. 2003, č. j. OAM - 1855/VL - 12 - K03 - 2003, nebyl žalobci (dále jen „stěžovatel“) udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a nebyla na něho vztažena překážka vycestování podle § 91 téhož zákona. Žalovaný své rozhodnutí odůvodnil tím, že stěžovatel ke svým potížím ve vlasti uvedl pouze obavu z jednání neznámých osob, které sám považuje za mafii, neboť tyto po něm požadovaly peníze v souvislosti s dopravní nehodou, jež nezpůsobil. Jiné potíže stěžovatel na Ukrajině neměl a na státní orgány se s žádostí o pomoc neobrátil.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel v zákonné lhůtě žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, v níž zejména namítal porušení jednotlivých ustanovení zákona

č. 71/1967 Sb., správní řád, určujících povinnosti žalovaného v průběhu správního řízení a dále § 12 a § 91 zákona o azylu. Tato svá tvrzení však nijak blíže nespecifikoval, pouze odkázal na obsah správního spisu.

Rozsudkem tohoto soudu ze dne 28. 4. 2004 blíže označeným v záhlaví byla stěžovatelova žaloba zamítnuta. V odůvodnění krajský soud uvedl, že skutková zjištění, z nichž vycházela rozhodnutí žalovaného, byla dostatečná a závěry vyjádřené v napadeném rozhodnutí jsou v souladu se zákonem. Problémy, které stěžovatel v průběhu správního řízení uvedl, nebyly takového charakteru ani intenzity, aby zakládaly opodstatněnou obavu z pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, neboť se jednalo výlučně o potíže se soukromými osobami. Soud se rovněž ztotožnil se závěry žalovaného o neexistenci překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu. Krajský soud neshledal žádné pochybení v procesním postupu žalovaného. Rozsudek krajského soudu byl stěžovateli doručen dne 27. 7. 2004 a ten jej napadl kasační stížností dne 29. 7. 2004.

Včas podanou kasační stížností se stěžovatel domáhal zrušení rozsudku krajského soudu, zároveň žádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Namítal existenci kasačních důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Konkrétně je stěžovatel přesvědčen, že se mu nedostalo pomoci státních orgánů před vyděračskými aktivitami mafie, zároveň byl příslušníkem sociální skupiny řádně pracujících a poctivě podnikajících lidí a v jeho případě tak byl dán důvod dle § 12 zákona o azylu. Stěžovatel dále namítal, že rozhodnutí žalovaného trpí závažnou vadou řízení, spočívající v absenci podpisu oprávněné osoby na vyhotovení rozhodnutí doručovaném stěžovateli. Dovozoval, že z tohoto důvodu se vůbec nejedná o správní rozhodnutí a toto tudíž nevyjadřuje vůli žalovaného. Je tomu tak i přesto, že ve správním spise je založeno rozhodnutí s podpisem oprávněné osoby. Stěžovatel je dále přesvědčen, že napadené rozhodnutí bylo vyhotoveno osobou, která je na něm podepsána pod doložkou „za správnost“ nikoliv v P., jak je uvedeno v záhlaví, ale v příslušném pobytovém středisku, aniž by byla zaslána do P. k podpisu oprávněnou osobou, tj. ředitelem odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky. Stěžovatel proto dovozuje, že v okamžiku předání rozhodnutí účastníku řízení nebylo toto rozhodnutí ještě podepsáno oprávněnou osobou a žalovaný tak dosud neprojevil svou vůli řádným způsobem. Z tohoto důvodu považuje rozhodnutí žalovaného za nicotné. Rovněž namítá, že se nemohl v okamžiku předání rozhodnutí seznámit s obsahem rozhodnutí podepsaného oprávněnou osobou, neboť toto se dle jeho názoru ve správním spise nenacházelo a ani nacházet nemohlo.

Žalovaný ve svém vyjádření k obsahu kasační stížnosti popírá její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy a plně odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele učiněné ve správním řízení. Z výše uvedených důvodů navrhuje žalovaný zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání jejího odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Z obsahu podání lze dovodit, že stěžovatel namítá kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., kasační stížnost je tedy přípustná.

Nejvyšší správní soud po zjištění, že kasační stížnost je podána včas a že je přípustná, přezkoumal napadený rozsudek vázán rozsahem i důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelovo tvrzení, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázky související s podmínkami udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, lze podřadit pod důvod kasační stížnosti obsažený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., který spočívá v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky může přitom spočívat v aplikaci nesprávného ustanovení právního předpisu na daný skutkový stav nebo sice v aplikaci správného ustanovení právního předpisu, avšak nesprávně interpretovaného.

Nejvyšší správní soud přezkoumal závěry krajského soudu ohledně posouzení skutečnosti, zda byl stěžovatel ve své vlasti pronásledován či se takového pronásledování opodstatněně obával z důvodů své rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu) a jeho pochybení neshledal. Pronásledováním je přitom ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu třeba rozumět ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady v zemi stěžovatelova původu nebo pokud tato země není schopna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. V případě stěžovatele lze uzavřít, že z jeho vyjádření učiněných u žalovaného nevyplynuly skutečnosti, podle nichž by se v jeho případě jednalo o potíže takového charakteru či intenzity, že by se daly považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Pokud stěžovatel příčinu svých potíží shledává v problémech s vyděrači (které sám považuje za členy mafie), pak je Nejvyšší správní soud předně nucen poukázat na skutečnost, že se stěžovatel ani nepokusil řešit své potíže žádostí o pomoc u kompetentních státních orgánů. Jeho obavy z dalšího vydírání nelze považovat za pronásledování či opodstatněnou obavu z něho ve smyslu zákona o azylu též proto, že tyto potíže nebyly zapříčiněny žádným z důvodů vyjmenovaných v § 12 zákona o azylu. Pokud se stěžovatel dále domnívá, že je příslušníkem sociální skupiny osob řádně pracujících a podnikajících, a jako takový byl na Ukrajině pronásledován, pak ani s tímto jeho názorem souhlasit nelze. „Určitá sociální skupina“ ve smyslu § 12 zákona o azylu, je skupina osob, která se vyznačuje objektivně společnou charakteristikou nebo kterou společnost alespoň takto vnímá. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotyčných osob (k tomu srov. rozsudek publikovaný pod č. 364/2004 Sb. NSS). To však není případ stěžovatele, neboť osoby nezapojené do zločineckých struktur, řádně pracující nebo podnikající, nelze považovat za sociální skupinu dle § 12 zákona o azylu (k tomu srov. rozsudek publikovaný pod č. 401/2004 Sb. NSS).

Námitky stěžovatele ohledně porušení správního řádu žalovaným v řízení o udělení azylu lze podřadit pod důvody kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Nejvyšší správní soud neshledal, že by skutková zjištění, z nichž žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel, neměla oporu ve spisech, nebo s nimi byla v rozporu. Naopak je toho názoru, že zjištění učiněná žalovaným vycházejí zejména ze skutečností, které sdělil sám stěžovatel. Nebylo rovněž zjištěno, že by při zjišťování skutkové podstaty byl žalovaným porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem a že by tato skutečnost mohla ovlivnit zákonnost rozhodnutí, a nelze ani dovodit, že by napadené rozhodnutí žalovaného bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Žalovaný musí umožnit žadateli o azyl sdělit v řízení všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné, avšak není jeho úkolem předestírat důvody, pro které je azyl obvykle poskytován. Tímto způsobem žalovaný v případě stěžovatele postupoval, přičemž ze spisů není patrno, a stěžovatel to ani netvrdí, že by byl jakýmkoliv způsobem v průběhu řízení o udělení azylu omezován při sdělení důvodů azylu, jež sám uplatňoval. Skutkový stav tak byl zjištěn řádně a přesně a důkazy, které si žalovaný opatřil, jsou pro posouzení daného případu dostačující. Krajský soud proto nepochybil, když se s rozhodnutím žalovaného ztotožnil. Nejvyšší správní soud tedy důvody tvrzené ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. v posuzované věci neshledal.

Pokud stěžovatel dále namítá, že neobdržel rozhodnutí žalovaného, které by podepsala oprávněná osoba, pak toto tvrzení nenalézá své opory v žalobě ke krajskému soudu. Pokud podle § 104 odst. 4 s. ř. s. je kasační stížnost nepřípustná mimo jiné tehdy, opírá-li se o důvody, které nebyly stěžovatelem uplatněny v řízení před krajským soudem, jehož rozhodnutí má být v řízení o kasační stížnosti přezkoumáváno, a nebránilo-li stěžovateli nic v uplatnění tohoto důvodu již v řízení před krajským soudem, byla by kasační stížnost v této části nepřípustná. Jelikož však nicotnost rozhodnutí správního orgánu má být zkoumána i nad rámec důvodů kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 in fine s. ř. s.), zabýval se Nejvyšší správní soud i tímto tvrzením. Pokud jde tedy o nicotnost rozhodnutí žalovaného z důvodu absence podpisu oprávněné osoby na rozhodnutí žalovaného, potom Nejvyšší správní soud žádné pochybení při přezkumu krajským soudem neshledává. Nicotnost (neexistenci) správního aktu totiž způsobují jen takové vady řízení, které mají za následek, že o správním aktu nelze v daném případě vůbec hovořit. Může se přitom jednat například o vady spočívají v rozhodování absolutně nekompetentního orgánu, rozhodování podle právního předpisu, který byl přede dnem rozhodnutí bez náhrady zrušen, či absolutní nedostatek zákonem předepsané formy. Namítanou vadu formy rozhodnutí ovšem nelze pokládat za natolik intenzivní, aby mohla založit přímo nicotnost tohoto rozhodnutí. Za nicotné by toto rozhodnutí mohlo být považováno například tehdy, kdyby se posléze ukázalo, že absence podpisu oprávněné osoby odráží fakt, že toto rozhodnutí bylo vydáno zcela bez jejího vědomí. Tak tomu ovšem v daném případě zjevně není. Ve správních spisech je totiž založeno vyhotovení rozhodnutí, které je řádně podepsáno oprávněnou osobou, a není tak ve skutečnosti pochyb o tom, že rozhodnutí ve správním řízení skutečně vydal ředitel odboru azylové a migrační politiky, tedy osoba k jeho vydání oprávněná. Sama skutečnost, že mezi vyhotovením rozhodnutí a jeho doručením stěžovateli uplynula krátká doba, žádnou pochybnost v tomto směru nevyvolává. Vada rozhodnutí spočívající v nedostatku podpisu na tom vyhotovení rozhodnutí, jež bylo stěžovateli doručeno, za situace, že součástí správního spisu je vyhotovení rozhodnutí, které je podepsáno oprávněnou osobou a je i jinak bezvadné, tedy nezakládá nicotnost tohoto rozhodnutí. Ke stěžovatelově námitce, že se nemohl v okamžiku předání rozhodnutí žalovaného seznámit s obsahem rozhodnutí podepsaného oprávněnou osobou, Nejvyšší správní soud konstatuje, že z obsahu správního spisu, konkrétně protokolu o předání rozhodnutí na č. l. 28, je zřejmé, že s obsahem rozhodnutí stěžovatel byl

řádně seznámen prostřednictvím tlumočníka a námitku absence podpisu oprávněné osoby neuplatnil. Ani tato námitka tedy není důvodnou.

Pokud dále stěžovatel s odkazem na § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tvrdí, že rozhodnutí krajského soudu je nepřezkoumatelné, pak i tato námitka je sice přípustnou, neboť směřuje proti přezkumu, jak jej provedl krajský soud, není však důvodnou. Nejvyšší správní soud konstatuje, že rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové je srozumitelné a netrpí ani nedostatkem důvodů rozhodnutí. Pokud soud došel k závěru, že rozhodnutí žalovaného je v souladu se zákonem, přičemž rozhodnutí soudu je podrobně odůvodněno, Nejvyšší správní soud nemá, čeho by mu vytknul. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí důkladně a v rozsahu všech žalobních bodů, a to pouze obecně, neboť žaloba žádné konkrétní výtky neobsahovala. Ani tato námitka tedy není důvodnou.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Za této procesní situace se Nejvyšší správní soud již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Stěžovatel, který neměl v tomto řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, a proto bylo rozhodnuto tak, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. března 2006

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu